

GUSTAVE FLAUBERT

KONUKSEVER
AZİZ JULIEN
SÖYLENCESİ

ÜÇ ÖYKÜ II

TÜRKÇESİ
SAMİM RIFAT

Can Yayınları

*Bu tanıtım kopyası
Can okurları için
özel olarak hazırlandı.*

Can Yayınları

Gustave Flaubert

KONUKSEVER

AZİZ JULIEN

SÖYLENCESİ

Gustave Flaubert, 1821'de Rouen'da doğdu. Cerrah olan babası sayesinde çocuk yaşta tıp çevrelerinde bulunarak yapıtlarında görülen keskin gözlem yeteneğini geliştirdi. İtalya'ya ve Doğu'ya yolculuklar yaptı. Ailesinin Normandiya'daki malikânesine çekildiği dönemlerde, *Madame Bovary* (1857), *Duygusal Eğitim* (1869) ve *Salammbó* (1832) gibi başyapıtlarını kaleme aldı. Hiçbir yazınsal akıma ve döneme ait olmak istemediğini belirtmiş olan Flaubert, roman türünün gelişimine büyük katkılarda bulundu. 1880 yılında, Rouen yakınlarındaki Croiset'te yaşamını yitirdi.

Samih Rifat, 1945'te İstanbul'da doğdu. Saint-Benoit Lisesi'ni ve İTÜ Mimarlık Fakültesi'ni bitirdi. Üniversite yıllarından başlayarak çeviriye yöneldi; ilk çevirilerini 1980'li yıllarda *Yazko Çeviri* dergisinde yayınladı. René Char, Jacques Prévert, André Verdet, Paul Valéry, Kavafis, Le Corbusier gibi ozan ve yazarlardan çeviriler yaptı. Yine üniversite yıllarında fotoğrafçılıkla ilgilendi. 80'li yıllardan başlayarak çeşitli dergilerde, yazdığı yazılara eşlik eden fotoğraflar yayınladı; belgesel filmler çekti. Bugün de çeviri, yazı ve fotoğraf çalışmalarını sürdürüyor.

CANCEP 17

Dizi Editörü: Celâl Üster
Yayına Hazırlayan: Esra Özdoğan
Kapak Tasarımı: Erkal Yavi
Dizgi: Serap Bertay
Düzelti: Fulya Tükel
Montaj: Mine Sarıkaya
Kapak Uygulama: Serap Bertay

Kapak Baskı: Şefik Matbaası
İç Baskı ve Cilt: Şefik Matbaası

Birinci Basım: Eylül 2005

ISBN 975-07-0549-1

© Bu çevirinin yayın hakları
Can Sanat Yayınları'ndadır. (2005)

CAN SANAT YAYINLARI LTD. ŞTİ
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89
Faks: (0-212) 252 72 33
<http://www.canyayinlari.com>
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Gustave Flaubert
KONUKSEVER
AZİZ JULIEN
SÖYLENCESİ

ÜÇ ÖYKÜ II

Türkçesi
SAMİH RİFAT

CAN YAYINLARI

ÖNSÖZ

Üç Öykü arasında, Flaubert gerçekçiliğinden en fazla arınmış olanıdır *Konuksever Aziz Julien Söylencesi*. *Saf Bir Yürek*'te, gerçekdışı gerçeğin yakasını bırakmaz bir türlü ve insanüstü bir yol açarak kendine, tanrısal bir saplantıya yenik düşen kahramanın ölümüyle son noktasına ulaşır. *Hirodias*'taysa, tam tersine, tarihsel gerçeklik İsa'nın varlığıyla doğrudan öykünün içine girer ve yine onun varlığıyla en sıradan ayrıntılarına dek biçim değiştirir. Buna karşılık, Julien'in öyküsü hep masal düzleminde kalır, okur bunu unutacak olsa bile masalsı öğelerin sürekli su yüzüne çıkmasıyla tekrar tekrar anımsayacaktır. Julien'in ayrıcalıklı yazgısını muştulayan –hem çelişkili hem de gerçeğe uygun– şu hayaletler örneğin, ya da bir değil birçok sahnede kendini gösteren o düşsel ortam (lânetli av) ya da o destanlara yakışır abartılar (öyle sıcak ülkelerden geçiyor ki, insanların saçları, meşale gibi kendiliğinden alev alıyor yakıcı güneşte), hele ki Tanrı'nın, Julien'in yazgısını yönlendiren ve yapıtın her satırında hissedilen parmağı.

Ama bu öykü asıl gücünü edebiyat tarihinde belki de eşine rastlanmayacak özel bir ustalıktan alır, hem şiirsel hem de duygusal etkisini, biçimi inceden inceye değiştirilen, tanınmaz duruma ge-

len, yine de ışıltısını alttan alta sızdıran herhangi bir klasik, büyük söylenceye dayandıran o ustalıktan. İşte bu nedenle, Julien'in, anasıyla babasını karısıyla yattığı yatakta katletmesi –muştulanmış, korku vermiş, yıllarca, delicesine önüne geçilmek istenmiş bir cinayet– yine de temelde farklı olduğu Oidipus lânetini anımsatır. Aynı şekilde, daha sonra, bir pınar başında durup eğildiğinde, Julien kendini görüp intihar fikrinden vazgeçer, çünkü karşısındaki bu ihtiyarın yüzü babasının yüzüdür. Hem anti-Narkissos'tan hem de anti-Oidipus'tan izler taşıyan hayranlık uyandırıcı bir bölüm. Son olarak da, öykünün son sahnesi –cüzamlıyla aynı yatağı paylaşma–, doruk noktasına varmış bir saflıkta tüketilen cinsel edimin fantastik bir sapmasından başka nedir ki? İlahi aşk, cinsel aşkı yakıp kül eder.

Geriye bir tek orgazmın getirdiği esrime kalır, ama öylesine kutsanmış, yüceltilmiş, bambaşka bir güzelliğe ermiş ve öyle bir yoğunluğa erişmiştir ki, tensel orgazmın, yaratıcının ruha o mistik sarılışının solgun ve hafif gölgesinden başka şey olmadığı anlaşılır.

Michel Tournier

(Çeviren: Esra Özdoğan)

Le vol du vampire: notes de lecture'den (Vampir Uçuşu: Okuma Notları)

I

Julien'in anasıyla babası, bir tepenin yamacında, çepeçevre ormanlarla sarılı bir şatoda oturuyorlardı.

Köşelerdeki dört kulenin, sivri, pul pul kurşun kaplı çatıları vardı; duvarların temelleri, hendeklerin dibine dek dimdik inen kayalara yaslanıyordu.

Avlunun döşeme taşları, bir kiliseninkiler kadar düzgündü. Ağızları aşağıya bakan ejder biçimli uzun çörtlenler, yağmur sularını sarnıçlara kusar ve her katta, pencere kenarlarında, boyalı toprak saksılarda fesleğen ya da günebakanlar açardı.

Kazıklarla oluşturulmuş ikinci bir duvarın arkasında, önce bir meyve bahçesi, ardından değişik çiçeklerin bir araya gelip oluşturduğu, rakamlarla bezeli bir çiçeklik, daha sonra da altında serinlemek için

tonozlu bir asma çardağı ve *page*'ların¹ eğlendiğı bir çevgen² alanı vardı. Karşı tarafta da köpek damı, ahırlar, ekmek fırını, sıkımhane ve tahıl ambarları yer alıyordu. Bütün bunların çevresinde yemyeşil çimenli bir otlak uzanıyor, onu da sağlam bir dikenli çit kuşatıyordu.

Öylesine uzun zamandır barış içinde yaşanıyor ki, kapının parmaklığı hiç indirilmiyordu artık; hendeklerin her yanında ot bitmiş, mazgal aralıklarında kırıl-gıçlar yuva yapmıştı ve gün boyu surlarda dolaşan okçu, güneş biraz fazla parlamaya başladığında, gözcü kulesine girip bir keşiş gibi uykuya dalıyordu.

İçerde dört bir yanda demir işleri pırıl pırıl parlıyor, odalarda halılar insanları soğuktan koruyor, dolaplar çamaşırıla dolup taşıyor, tonlarca şarap kilerleri dolduruyor, meşe dolaplar para torbalarının ağırlığıyla gıcırđıyordu.

Silah salonunda, sancaklar ve yaban hayvanlarının kafaları arasında, Amalekle-

¹ *Page*: ('Paj' okunur) Hem eğitim görmesi, hem de hizmet etmesi için bir kral, bir kraliçe ya da bir derebeyinin emrine verilmiş genç soylu. (Çev.)

² Ortaçağda şimsir bir top ve ona vurmak için kullanılan değneklerle oynanan bir oyun. (Çev.)

rin³ sapanlarından Garamantların⁴ mızraklarına, Arapların iki ağızlı kılıçlarına ya da Normanların örme zırhlarına dek tüm zamanların ve ulusların silahları görölüyordu. Mutfaktaki büyük şişte bir öküz bile çevrilebilirdi ve küçük kilise, bir kralın dua odası kadar görkemliydi. Pek ayak altı olmayan bir yerde, Roma tarzı bir hamam bile vardı, ama iyi yürekli efendi, bir putatapar alışkanlığı olduğunu düşündüğü için oradan uzak duruyordu.

Evinde her zaman tilki kürkünden bir kaftanla dolaşır, kendine bağlı beylere adalet dağıtır, komşuların kavgalarını yatıştırırdı. Kışın, ya düşen kar tanelerini izler ya da öyküler okuturdu. İlk güzel havalarda katırına biner, yeşillenen buğday tarlaları boyunca yollara düşer, köylülerle söyleşir, onlara öğütler verirdi. Birçok serüvenden sonra, çok soylu bir genç kızı kendine eş almıştı.

Bembeyaz tenli, biraz kurumlu ve ağırbaşlıydı kadın. Uzun başlığının kanatları, kapıların üst kirişlerine sürünür, çuha giysisinin kuyruğu üç adım arkasından gelir-

³ Kutsal Kitap'ta Davut'un savaştığı bir Arabistan kavmi. (Çev.)

⁴ Orta Sahra ve Fizan'da yaşayan bir Afrika kavmi. (Çev.)

Can Yayınları

*Bu tanıtım kopyası
Can okurları için
özel olarak hazırlandı.*

Can Yayınları

GUSTAVE FLAUBERT

KONUKSEVER
AZİZ JULIEN
SÖYLENCESİ

ÜÇ ÖYKÜ II

19. yüzyıl Fransız edebiyatının büyük ustası Gustave Flaubert'in yapıtlarından *Üç Öykü* kitabının ikinci Sayılar Yürüğü; daha önce CanCep'den yayınlanmıştı. Bir kez, ikinci öyküyle *Konuksever Aziz Julien Söylencesi*'ni Michel Tournier'in önsözüyle sunuyoruz. Konuksever Aziz Julien Söylencesi, *Üç Öykü* arasında, Flaubert gerçekliğinden en fazla anlamı olanı. Flaubert, bir soy leğenden yola çıkarak, ilahî aşkın dinsel aşkı yakıp küle ettiği masalsi öğelerle yüklü dinsel bir boyut anlatıyor.

ISBN 9789751466137

www.canvevmlari.com